

Ольга В. Лега

Полтавський державний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0989-8000>

Тетяна Б. Прийдак

Полтавський державний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9257-0419>

Людмила В. Яловега

Полтавський державний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5351-545X>

ФОРМУВАННЯ ЦІНИ ТА МЕХАНІЗМИ РОЗРАХУНКІВ У ДОГОВОРАХ ПОСТАВКИ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ефективність господарської діяльності підприємств значною мірою залежить від належного договірної регулювання поставок товарів, у межах якого одним із ключових елементів є формування ціни та визначення механізмів розрахунків. Саме від способу визначення вартості товару, умов її перегляду, порядку проведення платежів і розподілу фінансових ризиків залежить стабільність договірних відносин, своєчасність виконання зобов'язань та фінансова безпека сторін.

За результатами дослідження систематизовано моделі формування ціни за основними класифікаційними ознаками, визначено поширеність різних механізмів визначення вартості товару, порядку проведення розрахунків і перегляду ціни у договірній практиці, узагальнено переваги, ризики та сфери застосування окремих моделей ціноутворення. Встановлено, що у господарській практиці переважають гнучкі механізми визначення вартості товару із використанням специфікацій, рахунків та інших супровідних документів, тоді як основним способом адаптації договірних умов до зміни економічного середовища є перегляд ціни за взаємною згодою сторін.

Запропонована концептуальна модель відображає взаємозв'язок між способами визначення ціни, механізмами розрахунків і порядком її перегляду та може бути використана підприємствами під час розроблення договірних умов, удосконалення системи управління договірною роботою, мінімізації фінансових ризиків і підвищення ефективності господарських відносин.

Ключові слова: ціноутворення; господарські правовідносини; комерційні умови; фінансові ризики; платіжні умови; договірна практика; специфікація; післяплата; комерційні розрахунки; управління договірною діяльністю.